

KÉRI LÁSZLÓ

„Mindig a mű legutolsó, legfelső rétegét kell elfogadni a festőművész autentikus alkotásának.”

(Nagy Imre)

Kéri László 1949. február 13-án, Budapesten született. A társadalmi konvencióktól való elszakadás jelei már iskolásként jelentkeztek nála – az Egri csillagok c. regényt szívesebben illusztrálta, mintsem a rajzórák didaktikáját követte volna -, s ezt csak megerősítette benne jóval később Kondor Béla kiállítása, s az életre szóló élmény, El Greco alkotásai. A Kaffka Margit Gimnáziumban érettségizett, majd néhány évig az útkeresés töltötte be a művészi pályára készülő fiatal életét, melynek egyik lépcsőfoka a Pannónia Rajzfilmstúdió fázisrajzoló tevékenysége, ahol megismerkedett Szabó Sipos Tamás rendezővel, később a Dési Huber Rajziskola, ahol Somogyi János festőművész készítésére konstruktivista-kubisztikus képeket festett. Ezen időszakban került kapcsolatba Sváby Lajos festőművésszel.

1972-ben Sarkantyú Simon növendékeként kezdte meg tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán. A kezdeti nehézségei után Kéri László rátalált a hozzá közelálló kifejezési formára, melyben szabadon valósíthatta meg önmagát, ahol kibontakozhatott a rendkívül szuggesztív kompozíciós készsége.

A vásárhelyi, alföldi realista festőktől távol álló barokk, a manierizmus stílusjegyei kísérik Kéri László művészi világát, ahol heves emberi érzelmeket közvetít - túllép a provincián -, melynek gyökerei európai léptékkal bírnak. Számos hazai és külföldi kiállításon vesz részt, alkotói tevékenységét elismerés övezi.

Önkéntelenül is fölvetődik a kérdés: Hogyan illeszkedik alkotói kifejezőmódjával az alföldi realisták világába, hogy telepedett le itt?

A főiskolai évek alatt a feleségem, Blaski Márta festő restaurátor, a *Fesztly-körkép* restaurálásában vett részt, mely munkálataiban én is bekapcsolódtam. A Szegedi Várban végzett munka és az ott lakás igen romantikus volt, de arra vágytunk, hogy műtermünk legyen, s ott alkotassunk.

1976-ban, a főiskola elvégzése után Szentesen vásároltunk műteremlakást. Gyakorlatilag itt kezdődött el az önálló festői tevékenységem. Könynyezetem nem nagyon értette az alkotásaimat. Így helyileg visszajelzést sem kaphattam, mely szakmailag előrelendíthette volna a tevékenységem, amire nagy szükségem lett volna. Úgy éreztem, megfagyott körülöttem a levegő. Hódmezővásárhelyen ezen időszakban egy erős művész nemzedék és igen pezsgő művészi élet volt. Átjártam hozzájuk, s szoros kapcsolat alakult ki többek között Fejér Csa-

KÉRI LÁSZLÓ AZ ALKOTÓ, ÉS A MENEKÍTŐ

ba, Csikós András, Szalay Ferenc, Németh József és Máté István – Lantos Györgyi művészházaspárral, valamint Hézső Ferenc festőművésszel. 1977-ben jelentem meg először a 24. Vásárhelyi Őszi Tárlaton. Híre jött egy megüresedett műteremlakásnak, melyet megpályáztunk s így kerültünk 1984-ben Hódmezővásárhelyre. Azóta is itt élünk, itt alkotunk.

A művészi kifejezést illetően sajátosan közelíti meg a világot...

Ami a munkáimat illeti, a táblafestészet és a murális munkák egyaránt közel állnak hozzám. Budapesten a Stefánia Palotában az Aradi vértanúk, Hajdúböszörményben A hajdúk letelepítése című pannóm nagyobb méretűek, de Szentesen az Ifjúsági Házban, Kisteleken a házasságkötő teremben, míg Budapesten az MNB-ben található alkotásom a kisebbek közé tartozik. Napjainkban sajnos egy kicsit háttérbe szorult ez a műfaj.

A stílus és előadásmódot illetően bonyolultabb a dolog. A művész azért festi meg a

képeket, mert szóban elmondani nem olyan kerek, egész a mondanivalója, mint egy kompozícióban. A képi megjelenítésnek hosszú folyamata van, morzsákat tudunk csipegetni, melyek által összeáll a képi kompozíció.

Napjainkban a figurális festészet került előtérbe. A fotorealizmus egyre nagyobb teret kap. Én kitartottam figurálisom mellett. Ahogy én használom a figuráimat, meglehetősen sajátos, csak reám jellemző. Munkáimnak meglehetősen expresszív az előadásmódja. Én kitartok az eddigi stílusvilágom mellett. Ez nem elhatárolódott, tudatos szándék, hanem a kifejezőmód maga.

Hogyan hatnak az elődök Önre?

Igyekeztem a munkásságom során a kisebb és nagyobb elődök munkáit tanulmányozni – Goya, Rembrandt, Rubens, Robert Rauschenberg, Willem de Kooning, hogy a hazaiakat most ne is említsem -, s azokat szinte tovább éltetni a saját munkáimban. Nem arról van szó, hogy a barokkot

kedvelem, de a barokk olyan stílustörténeti korszak, ahol képi értelemben minden lehetséges, amely a mi világunkra is jellemző, kapcsolat a múlt és jelen között. A stíluskorszakok önkéntelenül adják magukat. Tele vannak művészi talányokkal, melyeket nem kidobni kell, hanem élni velük, „használni” őket, megérteni őket.

Úgy gondolom, az én munkáim megértéséhez valami fajta képesség, készség szükséges, hogy a bonyolult metaforákat felfedezze a néző. Ahhoz, hogy ezt lássák, a nézőn múlik, hajlandó-e befogadni vagy sem. Az az ember, aki a munkáim változásait figyeli, elemzi, az előbb vázoltakon elindulva, annak – figyelme központjába mindig valamilyen kisebb egység kerül. Mindig az egészen belül van a rész, a sokféle adatból, mely a képen van, képződik az egész.. Művészi szabadság és erőfeszítés kérdése, hogyan tegyük következetessé a képi tartalmat.

Egyes képeit „részleteire bontva” találunk olyan mozzanatot, mely a manierizmus, reneszánsz vagy éppen a konstruktivizmus jegyeit adja vissza...

Ha jó a kép, és sikerült gondosan eljárni, akkor ezek a részletek szerves egészet alkotnak és a figyelmes szemlélődő felismeri, mit akar a szerző mondani. Odafigyelés

és idő, koncentráció szükségeltetik ehhez. Kevesen teszik meg, így nem értik meg az üzenetet és erős kritika éri a látottakat.

Az emberi viszonyok kutatása jellemző rám. Legalább két figura mozog a festői térben. A figurák körüli tér általában fiktív, ritkán látható egy-egy konkrét motívum, megjelenik például egy állat... Szeretem az erőteljes, mély színeket, az erő fontos szerepet kap az oldottság mellett.

Mindenképpen meg kell említenem művészettörténeti szempontból, hogy képeim elődjének a magyar festészetben a nagybányai festészetet tartom. Az alkotásokon észrevehetően látható a Nap mozgásának megváltozása, a lapos surlófények. Ezt az ábrázolásmódot Koszta Józsefnél, Tornyai-nál, Kohánál is érzékelhetjük.

Ön változtat-e egy-egy alkotásán, miután elkészítette, esetleg ki is állította már?

Sok festő nem nyúl vissza az elkészített alkotásához, az örökre az akkori állapotát tükrözi. Én visszatérek a régi munkáimhoz. Vallom, hogy a képnek is működőképesnek kell lennie. Változom. Másként fejezem ki a gondolataimat. Az is lehetséges, hogy korábban nem sikerült, vagy nem úgy fejeztem ki magamat, mint ahogy ma. Ezért kötelességem, hogy átgondoljam, s kijavítsam, hisz

a kép a fontos, nem az én adott állapotom. Itt van példának okáért a *Vadakat terelő juhászok* c. alkotás, mely az 1999-es Őszi Tárlaton bemutatott állapotától eltér, hisz idő közben ezen is változtattam, de az erő, a határozott szín és vonalvezetés csak elmélyíti az üzenetet...

Kéri László festőművész alkotói tevékenységének csak egyik oldala a fentiekben említettek. Ha róla van szó, föltétlenül meg kell említenünk a színházi díszletterveit. Felkérésre a kaposvári Csiky Gergely Színház Csehov: Hosszú úton és a Színház- és Film-művészeti Főiskola Binder,H.: A gondnok című darabjához készített díszlettervet.

Szívesen ajánlom Kedves Olvasóink figyelmébe Kéri László alkotásait.

2009-ben jelent meg a művész monográfiája, melyhez dr. Nagy Imre művészettörténész A befelé vezető út: Kéri László munkásságáról címmel írt tanulmányt. Az album majd százötven színes alkotást mutat be, mely igazi ajándék a szemlélőnek és gondolkodónak, mivel általa nyerhetünk bepillantást Kéri László világába éppúgy, mint az általa megjelenített letűnt és napjaink világába.

Benák Katalin

A fotókat Kéri Balázs készítette.

KÉRI LÁSZLÓ: HAT ALMA